
Obsah

Slovo editora	9
Úvod	11
PARALELY	13
Janáček a verismus	15
Úvodem	16
Verismus: Regionální místo univerzálního	17
Verismus <i>Její pastorkyně</i>	23
Verismus v <i>Osudu</i>	33
Jak se verismus uplatňuje u Janáčka po <i>Osudu</i> ?	40
Veristická faktura v Janáčkově klavírní a komorní tvorbě	49
Závěrem	54
Janáček a impresionismus	55
Východiska	56
Lidová hudba – podnět pro barevnou originalitu	58
Janáček a Debussy	63
Celotónové a sonické aspekty u Janáčka okolo roku 1900	67
Soničnost v <i>Osudu</i>	70
Janáčekův pozdní „impresionismus“	78
Janáčková analýza Debussyho <i>Moře</i>	82
Závěrem	87
Janáček a expresionismus	89
Předpoklady	90
Nápěvky mluvy	93
Kumulace – montáž – hyperboly (klavírní tvorba, mužské sbory na texty Petra Bezruče)	98
Setkání s expresionismem – Arnold Schönberg	102
Setkání s expresionismem – Alban Berg	109

Janáček a avantgarda 20. Let	113
Úvodem	114
Janáček a Alban Berg	115
Janáček a Stravinskij	116
Janáček a Hindemith	118
Janáček a Bartók	119
Janáček a Ernst Krenek, Alois Hába, Paul Dessau, Erwin Schulhoff, Henry Cowell	120
Závěrem k avantgardě	126

SONDY 127

Janáčková melodika – některé specifické rysy	129
Flexe	130
Kvartová melodika (a harmonie)	133
Celotónová melodika	138
Pentatonika	140
Mikrotonalita, mikrointervaly	144
Závěrem	146

Montáž – markantní rys Janáčkovy tektoniky	147
Montáž – od označení k termínu	148
Prostor Janáčkovy montáže	149
Imitace, ozvěny, fáze	150
Závěrem	156

Monolog-dialog u Janáčka	157
Nářevek mluvy – jeden z podnětů monologu-dialogu	158
Monolog-dialog a citáty v operách <i>Šárka</i> , <i>Počátek románu</i> , <i>Její pastorkyňa</i>	159
Monolog-dialog v operě <i>Osud</i>	166
Monolog-dialog v operě <i>Výlety pana Broučka</i>	171
Monolog-dialog v operě <i>Káťa Kabanová</i>	179
Monolog-dialog v operě <i>Příhody lišky Bystroušky</i>	183
Monolog-dialog v operě citátů <i>Věc Makropulos</i>	193
Vyvrhnutí principu monolog-dialog v poslední operě <i>Z mrtvého domu</i>	201

Mladý konzervatívec – v stáří avantgardista?!?	225
Úvodem	226
Sociální habitus a jeho vliv na počáteční konzervatismus	226
Vztah k institucím – iluze čínorodosti, práce a aktivity	227
Vztah k ženám: Zralé ženy a dívky	228
Nacionalismus, lidový regionalismus, rusofilství	229
Lidovost: Idol původnosti a nedotčenosti – kulturní diaspora	231

Idol a iluze vědy, estetiky a kritiky (Wagner – Brahms, Dvořák – Smetana)	232
Rozpad kulturní „jednoty“ – předpoklady modernismu – Janáček modernistou po roce 1900 a avantgardistou po roce 1918	233
DOKUMENTY	237
Janáčková analýza Brahmsova kvintetu	238
Janáčková studie o naturalismu	241
Janáčková úvaha o experimentu v hudbě	248
Janáčková promoční řeč při převzetí čestného doktorátu Masarykovy univerzity	251
ROKY JANÁČKOVA ŽIVOTA A UMĚLECKÉ ČINNOSTI	259
PRAMENY A LITERATURA	263
Prameny	264
Citovaná literatura	266
VÝKLADOVÉ REJSTŘÍKY	271
Rejstřík důležitějších jmen	272
Rejstřík důležitějších pojmů	276
Autor této knihy	281
JANÁČEK A HUDBA 20. STOLETÍ: PARALELY, SONDY, DOKUMENTY (Souhrn)	283
JANÁČEK AND THE 20th-CENTURY MUSIC: PARALLELS, ANALYSES AND DOCUMENTS (Summary)	289
Jmenný rejstřík	297
